TOPLUMSAL SORUNLARA DAİR BİREYSEL FARKINDALIĞI SAĞLAMAK İÇİN YAPILAN İNFOGRAFİK TASARIMLARDAKİ İLLÜSTRATİF ETKİLER

Işıl Nehir YILMAZ, Mutlu SEVEN, Nurhan AKBULUT

Tortum MYO, Tasarım Bölümü / Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye
Tortum MYO, Tasarım Bölümü / Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye
Tortum MYO, Tasarım Bölümü / Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye
Sorumlu Yazar: isil.yılmaz@atauni.edu.tr
Konuşmacı: isil.yılmaz@atauni.edu.tr
mutluseven@atauni.edu.tr
nurhan.akbulut@atauni.edu.tr
Sunum / Kâğıt türü: Sözlü / Tam Metin

Özet – Son yüzyılda toplumun karşı karşıya kaldığı sorunlar büyümekte ve etkilerini daha fazla hissettirmektedir. Toplumu derinden etkileyen sorunlara karşı bilim insanları çözümler ve tedbirler almak için yoğun çabalar sarf etmektedir. Toplumun bu sorunların farkına varması, tedbirlere ve çözüm sürecine ortak olması artık bir zorunluluk halini almıştır. Grafik tasarım, toplumu bilgilendirmede ve bireysel farkındalık oluşturmada önemli çalışmalar vermektedir. Sosyal sorumluluk çalışmaları yapan grafik tasarımcıların bilgileri aktarmada izlediği yollardan en etkililerinden biri ise infografiklerdir. Verilerin ve bilgilerin görselleştirildiği infografikler toplumun karmaşık olan sorunları daha anlaşılır bir şekilde edinmelerini, konunun içeriğini kavrayabilmeleri ve yönlendirilebilir etkisiyle bireysel farkındalığı artırıcı etkileri ile güçlü bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı toplumsal sorunları içeren infografik tasarımlarda kullanılan görsellerin ikna edici ve yönlendirici gücünü artıran illüstrasyonlardan oluşmasının etkilerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda kendi içerisinde güçlü hikâyeler barındıran, duyguları tetikleyici ve düşündürmeye yöneltici etkileri olan illüstrasyonların bilgiyle birleştirilmesi ile oluşturulmuş infografikler ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler – İnfografik, İllüstrasyon, Toplumsal Sorun, Farkındalık

ILLUSTRATIVE IMPACTS ON INFOGRAPHIC DESIGNS TO PROVIDE INDIVIDUAL AWARENESS OF SOCIAL PROBLEMS

Işıl Nehir YILMAZ, Mutlu SEVEN, Nurhan AKBULUT

Tortum MYO, Design Department / Atatürk University, Erzurum, Türkiye
Tortum MYO, Design Department / Atatürk University, Erzurum, Türkiye
Tortum MYO, Design Department / Atatürk University, Erzurum, Türkiye
Corresponding Author: isil.yılmaz@atauni.edu.tr
Speaker: isil.yılmaz@atauni.edu.tr
mutluseven@atauni.edu.tr
nurhan.akbulut@atauni.edu.tr
Presentation/Paper Type: Oral /Full Paper

Abstract – The problems facing society in the last century are growing and making their effects felt more and more. Scientists are working hard to find solutions and measures against problems that deeply affect society. It is a necessity for the society to become aware of these problems and to become a partner in the measures and solution process. Graphic design gives important works in informing the society and creating individual awareness. One of the most effective ways of transferring information by graphic designers who carry out social responsibility studies is infographics. Infographics in which data and information are visualized are used as a powerful communication tool with the help of the society to acquire complex problems in a more comprehensible way, to understand the content of the subject, and to increase individual awareness with its guiding effect. The aim of this study is to reveal the effects of illustrations used in infographic designs containing social problems, which increase the persuasive and directive power of visuals. In line with this aim, infographics which are formed by combining illustrations with strong stories, triggering emotions and directing thoughts to knowledge are discussed.

Key Words – Infographic, İllustration, Social Problem, Awareness

I. GİRİŞ

"Toplumsal sorun, toplumsal çevrenin koşullarından doğan, toplumun geniş bir bölümünü etkileyen, kimi toplumsal değerler ile bağdaşmaması nedeniyle çekinceli bulunabilen ve düzeltilmesi için de toplumsal güç ile araçların kullanılması gereken durum olarak tanımlanmaktadır" (1). İnsan faktörlü ve çevre faktörlü toplumsal sorunları açacak olursak; nüfus artışı, iklim değişikliği, şiddet, suç oranında artış, işsizlik, çevre kirliliği, göç, terör, çocuk istismarı, yoksulluk, sağlık sorunları, eğitim gibi sorunlar olarak nitelendirilebilir (1). Son yüzyılda toplumların karşı karşıya kaldığı bu sorunlar artarak büyümekte ve küresel bir hal almaktadır. Tüm bu sorunlarla mücadele vermek, sorunları doğru olarak bilmek, neden ve olmuş yada olabilecek sonuçlar hakkında bilgi sahibi olmakla mümkündür.

"İnsanlığın hiçbir döneminde güvenilir bilgilere ve onları açıklama gücüne bilim dışında erişilememiştir" (2). Bilim adamları toplumsal ve küresel sorunlara yönelik yoğun çalışmalar içerisindedir. Bu çalışmalar ışığında pozitif sonuçlar elde edilmesinde gereklilik arz eden en büyük paydaş ise toplumun kendisidir. Bilimsel çalışmaların topluma yansıması istenilen düzeyde olmamaktadır. Yer yüzünde var olan tüm yaşamlarla ilintili olan bilimsel gerçeklerin sadece elde edilen veriler çıktısıyla toplum tarafından algılanması ve farkedilebilmesi oldukça güçtür (2). "Sanatın farklı bir düzenlemeyle insan üzerinde oluşturduğu algı şeklinin bilgiyi edinme, bilinçlenme ve farkındalığı tetiklediği öne sürülmektedir" (2). Sorunların, nedenlerin ve muhtemel sonuçların algılanmasında, toplum bilinçlenmesinde ve bireysel farkındalıkta sanatın rolü büyüktür. Son yıllarda gerçekleştirilen bir çok sempozyumda multidisipliner oluşumla bilim ve sanat arasındaki sinerjiden faydalanılarak toplumsal bilgilendirme ve farkındalığı artırma bağlamında çalışmalar yapılmaktadır. Bilime eşlik eden sanat eserleri ile bireyler, bilmin ifadesinin çok ötesinde bir şeyleri anlama imkanı bulabilmektedir (2). Bu çalışmanın amacı toplumsal sorunlar üzerine elde edilen bilimsel verilerin sonuçlarını, grafik tasarım disiplini içerisinde infografik tasarımlar aracılığı ile topluma iletilmesi hususunda daha etkili bir yöntem olarak infografiklerde illüstrasyon kullanımıyla ilişkili olarak çözümlemeler getirmektir.

II. MATERYAL VE YÖNTEM

Yapılan bu çalışmada toplumsal sorunlar üzerine toplumu bilinçlendirmek maksadıyla oluşturulmuş olan infografik tasarımları, tasarımlar içerisinde kullanılan görsellerden biri olan illüstrasyonların kullanım şekil ve yöntemlerinin ifade edilebilmesi ve etkilerinin açıklanabilmesi amacıyla literatür ve internet araştırması yapılmış, karşılaştırmalı olarak toplanan verilerle illüstrasyonun infografik üzerinde olumlu etkileri ve bireysel farkındalık oluşturmada pozitif etkiyi ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda kara kalem tekniği ile çizim kağıdına çizlip dijital ortamda renklendirilen illüstrasyonlarla infografik tasarım oluşturma yöntemi ile hedef vurgulanıp örneklendirilmiştir.

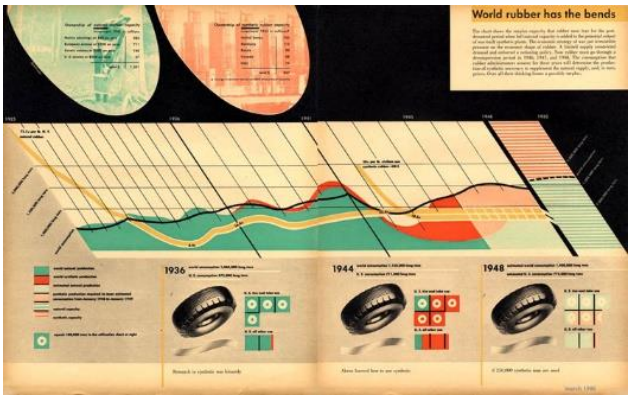
III. SOSYAL SORUMLULUK BAĞLAMINDA GRAFİK TASARIM

Bulunduğumuz bir çok ortamda ve görsel bir şekilde yararlandığımız bir çok sunumda Grafik Tasarım uygulamalarını görebiliriz. Grafik sanat dalı çevresel tasarımlar, oldukça yaygın olarak kullanılan ve hemen hergün karşılaşılabilen afiş tasarımları, illüstrasyon çalışmaları, animasyonlar, endüstri grafiği, reklam görselleri ile halkın içerisinde her daim var olan ve toplumu etkileyecek, eğitime katkı sağlayabilecek gücü yakalayabilen bir sanat disiplinidir. "Söze dayalı anlatım gücünü aşan özelliğiyle grafik sanatı; aynı dili konuşmayan, yazmayan, hatta okuma-yazma bilmeyen insanlar için bile iletişim aracı olarak hayatımızda önemli bir yere sahiptir" (2).

Toplumsal sorunları toplumun bilgisine dahil etmede etkin olarak kullanılan sanat dallarının başında Grafik sanatları gelmektedir. Grafik sanatçıları bu bağlamda sosyal sorumluluk tasarımları oluşturmaya başlamış ve etkili tasarımlar ortaya koymuşlardır. Günümüzde toplum ve çevre hassasiyeti taşıyan, bireysel ve toplumsal farkındalığı sağlamak için çalışan, pozitif yönde değişim sağlamayı hedefleyen, olumsuz toplum hareketlerini azaltmayı veya yok etmeyi arzu eden birçok grafik tasarımcı vardır. Algı ve farkındalık sosyal sorumluluk kavramının temelini oluşturmaktadır. Sosyal sorumluluk kavramını yüklenen birey öncelikle kendi davranışlarını sorgulamayla başlar. Kendinde meydana gelen olumlu düşünceler ile davranışlarında pozitif değişimler ortaya koyabilir. "Tasarım toplumu etkisi altına alabilme, ikna edebilme ve bilgilendirme konularında büyük bir güce sahiptir" (3). Bireysel farkındalık amacıyla oluşturulan sosyal sorumluluk tasarımlarında öncelikle tasarımcının kendi hayatı içerisinde farkındalığı sağlayabilmesi gerekmektedir. Böylelikle çevresindeki insanlara ve içerisinde yaşadığı topluma, kendi içerisinde sosyal sorumluluk bağlamında oluşan duygularını aktarabilir ve ulaşabildiği kitleleri olumlu yönde davranış değişikliğine ikna edebilir. Tasarımcı ele aldığı toplumsal ve ya küresel sorunlarla ilgili gerçekleri bilimsel veriler ile edinerek oluşturacağı tasarım sürecini başlatmış olur. Edindiği bilgileri gözlemleri ile birleştirerek içselleştirir. İçselleştirdiği bilgiler ile duygularının birleşimi, sanat ve tasarım bilgisine sahip olan tasarımcının aklında imgesel bir hal alır. Böylelikle tasarımcı; duygularını yansıtabildiği tasarımıyla toplumu etkileyecek, dikkatini çekecek, iletmek istediği bilgiyi aktaracak, toplumda ki davranışsal yapıya yön verecek bir yönteme sahip olabilir. Aklında var olan imgesel tasarımı grafik tasarımın en uygun olan yöntemini seçip, o yönde eserini oluşturarak topluma sunmaya hazır hale getirir.

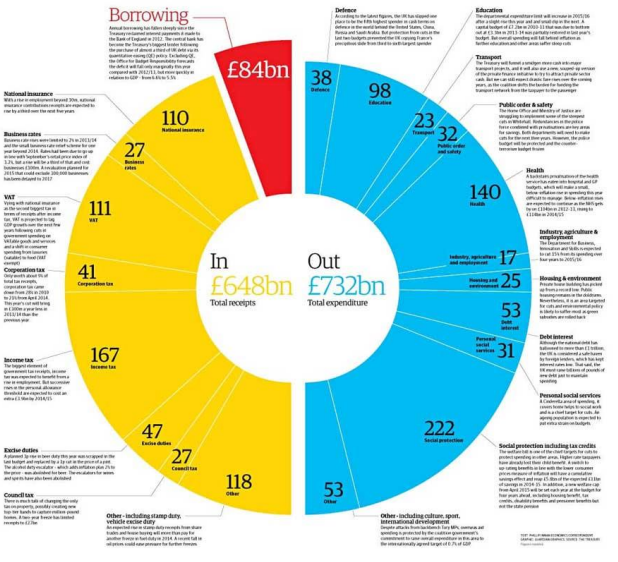
III. İNFOGRAFİK, KULLANIM AMACI VE YÖNTEMLERİ

"Bilgiyi iletme, görselleştirme ve kitle iletişim aracı olarak infografikler, grafik tasarımın güçlü ürünlerinden birisidir. Nigel Holsem, infografikleri basitçe "açıklayıcı grafikler" olarak ifade etmektedir" (4).

Fotoğraf (1): Ladislav Sutnar - İnfografik

İnfografiğin hazırlık aşamalarının ilk sürecinde konu belirlenmelidir. Konunun bilimsel gerçeklere dayanan doğruluğundan emin olunan bilgiler veri olarak kullanılmalıdır. Konunun bütünlüğünü sağlayacak ve doğru yönlendirmeler yapılabilecek görseller düşünülmeli ve tasarımları oluşturulmalıdır. Beynin alışılagelmiş bilgi aktarımının arasına beyni uyarıcı görseller koyarak bilgi edinme sürecini eğlenceli ve çeşitli duygularla haz alıcı bir duruma getirmek, infografiklerin dikkat çekiciliğini artırmakla mümkün olacaktır. İnfografikler öncelikle bulunduğu ortamda dikkat çekici özellikte olmalıdır ve bu sayede izleyiciyi kendisine yönlendirebilmelidir. Karmaşık ve kalabalık bilgi verilerini, görselleri anlaşılır bir düzenleme ile hedef kitlenin en kolay anlayacağı bir bütünlükte birleştirimler yapılmalıdır. Kısıtlı zamanda istenilen mesajı doğru olarak algılatılması sağlanmalıdır. Bilgilerin zihinde birleştirilmesini hazır hikâyelendirmelerle oluşturup, sunmalıdır. Bilgi hiyerarşisine uyumlu olarak tasarımda verilmek istenen ilk mesaj ön planda tutularak bilgi akışı hızlandırılmalıdır. İnfografik tasarımlar izleyiciye ve okuyucuya tasarımı en kolay şekilde kavrayacağı haliyle, doğru bilgi ve formda sunmalıdır.

Fotoğraf (2): İnfografik

Yapılan tasarımda kullanılan hikâye ilk bakışta form, renk olarak dikkat çekmeli, hikâye içerik olarak merak uyandırıcı özelliği ile okuyucunun aklında kalıcılığı ve araştırma isteğini uyandıran bir etkiyle oluşturmalıdır. İnfografik tasarımda biçimi estetik bütünlük içerisinde bir araya getirilen yazı, görsel, renk ve fotoğraflar oluşturur. İçeriği ise, tasarımın konusu ve düşünceler oluşturmaktadır. Tasarımda ki görsel ve mesajın uyumlu olarak bir araya getirilmesiyle daha hızlı bir algılama sağlanmalıdır. "Tasarımın sergileneceği ortam ve hedef kitle dikkate alınarak görseller ve anlatım dili seçilmelidir" (4). Tasarımda kullanılan bilgilerin bilimsel verilere uygunluğu sağlanmalı ve doğruluğu tartışmaya açık olmamalıdır. "Dikkat çekici ama yanlış bilgiden oluşan bir infografik değerli değildir" (4).

III. İLÜSTRASYON, KULLANIM AMACI VE YÖNTEMLERİ

"İllüstrasyonlar, fotoğraflar, ikonlar, semboller, piktogramlar, şekiller, grafikler, tipografi, haritalar, zaman çizelgeleri infografiği meydana getiren öğelerdir ve bu öğelerin kullanım tercihi tasarımın hedef kitleye ulaşma yöntemleriyle ilgilidir" (4). "İllüstrasyon sözlük anlamı olarak; izah edici resim demektir. Bazı düşüncelerin veya olayların, bazen olduğu gibi uygulandığı bazen de yorumlamaların etkisi ile uygulandığı resimleme çeşididir" (5). İllüstrasyonlar resimlemedir fakat resmin mesaj kaygısıyla oluşturulması ile illüstrasyonlar oluşturulur. Bu haliyle resimden ayrılmaktadır. İçerisinde tipografi barındırıyor ise tipografiyle estetik açıdan uyumlu bir şekilde oluşturulmalıdır. "Görselleri yazıdan daha hızlı algılamamızın nedeni beynin bilgiyi nasıl aldığı ile ilgilidir ve beyin resimlerden oluşan bilginin hepsini aynı anda algılamaya ve çözümlemeye tabi tutar" (4). Bazı mesajlar fotoğrafla ifade edilemeyecek kadar karmaşık ve ya hayali olabilir. Bu noktada ister elle ister bilgisayar ortamında hazır görselle elde edemeyeceği ifadeyi illüstrasyonla ifade edebilme olanağına sahip olmaktadır. İllüstrasyonun birçok kullanım alanı vardır ve bu bağlamda birçok amaçla kullanılabilir. İllüstrasyonlar farklı alanlarda farklı tekniklerle ve yöntemlerle oluşturulabileceği için işlevselliği de buna paralel olarak değişiklik arz edebilmektedir. Bunun için illüstrasyon hazırlanırken amacı düşünülerek oluşturulması gerekmektedir. (6).

İllüstrasyonlar içinde barındırdıkları hikâye ile güçlü bir anlatım ögesidir. Dikkat çekici ve etkileyici olan illüstrasyonların etki gücü çalışmada barındırdığı duygu ile doğru orantılıdır. Tasarımcının işlediği konuda yaşadığı duygu yoğunluğunu yansıtma oranı izleyiciyi etkileme oranıyla paralel olarak ilerler.

İllüstrasyon oluşturma amaç ve teknikleri çeşitlidir:

1- Reklam İllüstrasyonları;
a) Afiş İllüstrasyonları
b) Ambalaj İllüstrasyonları
c) Kitap kapağı İllüstrasyonları
d) Takvim İllüstrasyonları
e) Sinema Televizyon Reklamları İçin Yapılan Story-board İllüstrasyonları
2- Basın-Yayın İllüstrasyonları
3- Özel Alan İllüstrasyonları;
a) Teknik İllüstrasyonlar

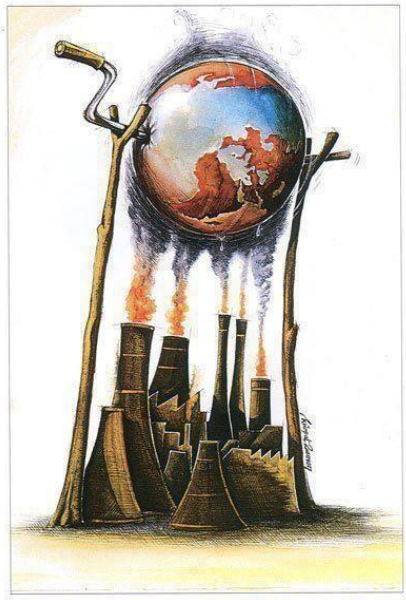
b) Bilgilendirmek için Yapılan İllüstrasyonlar
c) Mimari İllüstrasyonlar
d) Harita İllüstrasyonları
4- Bilimsel İllüstrasyonlar;
a) Doğa tarihi İllüstrasyonları
b) Tıp İllüstrasyonları
5- Moda İllüstrasyonları
6- Çocuk Kitapları İllüstrasyonları
7- Fantastik İllüstrasyonlar
8- Tebrik Kartı İllüstrasyonları (6)

Genelde illüstrasyonlar belirtilen amaçlarda ve yerlerde oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Kullanıldıkları alanlarda illüstrasyonların elle yapılması veya bilgisayar ortamında fotoğraftan ayrı olarak çizimle elde edilmesi çalışmaya özgünlük katarak sanatsal değerini yükselttiği gibi duyguları ifade etmede daha da güçlü hale gelmektedir. Ayrıca sanatçının zihninden duygu yüklü olarak ham çizgilerle oluşturulan illüstrasyonlar çalışmaya orijinallik katarak izleyicinin ilk defa görebileceği bir görsel sunarak dikkat çekiciliği artırmakta ve merak duygusunun uyanmasını sağlamakta güçlü bir etki sağlamaktadır. "Bu bağlamda illüstrasyonlar gelişerek hem içeriksel olarak hem de biçimsel olarak değerlerine değer katmışlardır" (5).

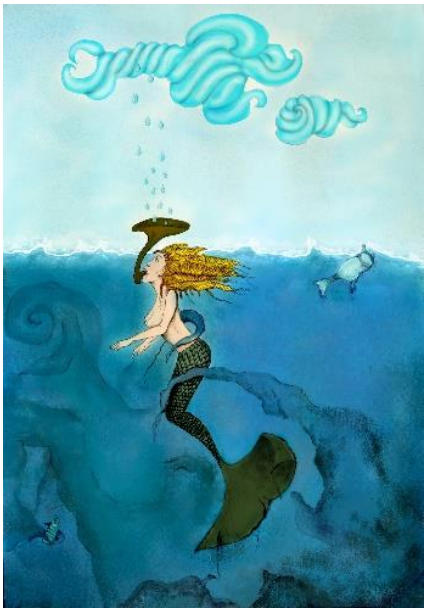
Toplumsal sorunların çokça işlendiği illüstrasyon tasarımlarında ise insanların yaşadığı sorunlarla çarpıcı bir görselde yüzleşmesiyle yoğun duygusallık yaşayarak sorgulama ve çözüm bulma isteğini uyandırdığı düşünülmektedir.

Fotoğraf (3): Isabel Gómez Guizar

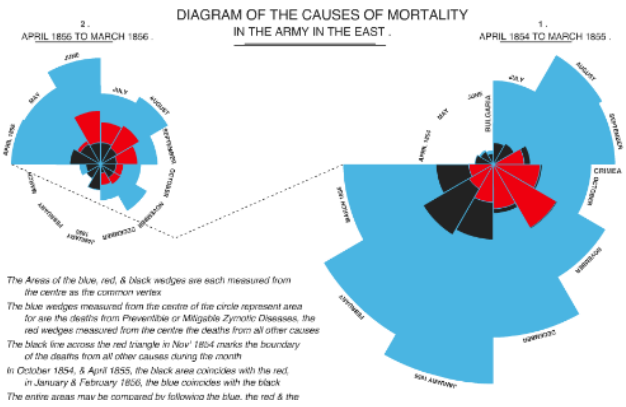
Fotoğraf (4): Çevre illüstrasyonu

Fotoğraf (5): Işıl Nehir Yılmaz, Deniz Kızı

III. KLASİK İNFOGRAFİK TASARIMLARIN İLLÜSTRASYON YÖNTEMİYLE DEĞİŞİMİ

İnfografik tasarımların ilk dönemlerinde bilgilerin aktarımı, belirli bir ölçüme dayandırılan görsel ekleme ile oluşturulmaktaydı. Dönemin popüler tasarım özelliklerine göreve infografik tasarımlarım yeni yeni gelişimimine bağlı olarak, bilgilerin yoğun olduğu grafiklerle düzenlenmiş, dikkat çekicilik özelliği fazla olmayan görseller kullanılarak çalışmalar hedef kitleye sunulmuştur.

Fotoğraf (6): Florence Nightingale

Takip eden dönemlerde ve günümüzde de devam eden yalın anlatıma hazır görseller eklenerek tasarımlar oluşturulması daha yaygın olarak kullanılmaktadır. Bilgilerin derlenmesi ve düzenli bir şekilde aktarımında oldukça başarılı örneklemeler verilmiştir.

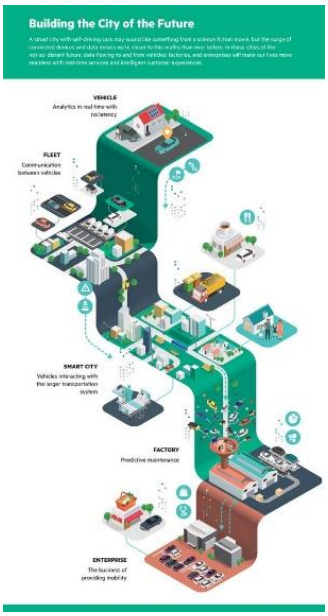

Fotoğraf (7): Türkiye'nin nüfus haritası

Üstteki kurumsal çalışmada nüfus haritası infografik olarak çalışılmıştır. Kadın erkek piktogramları hazır bir görsel olarak alınıp bilgilerle düzenli ve anlaşılır bir şekilde halka sunularak bilgilendirmenin amacı gerçekleştirilmiştir. Amaç olarak sadece bilgilendirme üzerinde durulmuş, okuyucuyu yönlendirme çabası güdülmemiştir. Bu yüzden görseller yalın ve estetik kaygıdan uzak olarak infografide yerini almıştır.

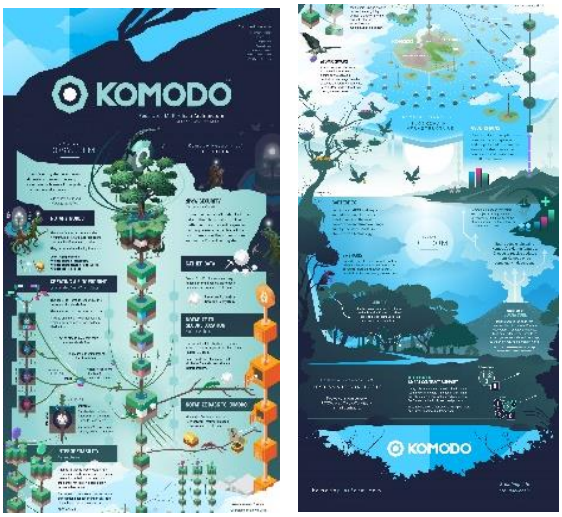
İnfografiklerin çoğunda bilgisayar destekli tasarım programlarından faydalanıldığı, bazılarında ise tamamen elle çizim tekniği ile uygulamaların yapıldığını görürüz. Bu iki tekniğin birleştirilerek yapıldığı infografik tasarımları da vardır. Elle çizilen illüstrasyonlarla oluşturulmuş infografik tasarımların uygulanma süresi ve tasarım aşamaları fotoğrafla çalışılan veya pigtogramlarla üretilen infografik çalışmalarından daha uzun sürmektedir. Elde edilen çizimlerin özgünlüğü ve ayrıntının fazlalığı izleyen açısından değer kazanmıştır.

İnfografikler çoğu yerde bilgisayar destekli illüstrasyonların oluşturulması şeklinde tasarlanmış ve bu tasarımlar kendi teknik alanında hızla gelişim göstermiştir. Klasik olarak hazırlanan infografik tasarımlarında görselin daha fazla alanı işgal etmesi ve görsel çalışmaların detaylandırılmasıyla, izleyicinin dikkati daha çok çekilmiştir.

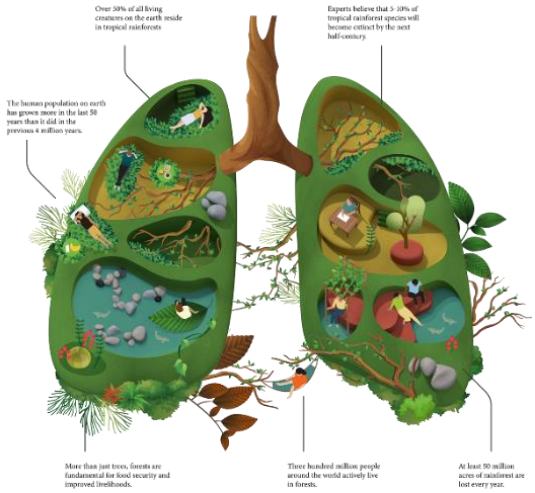
Fotoğraf (8): Jing Zhang

Yapılan bu çalışmada bilgisayar destekli illüstrasyonla oluşturulan infografiğin amaç olarak yeni bir tasarıma dikkat çekme çabası barındırdığını görmekteyiz. Kullanılan renklerin canlılığı, tasarımın hayal gücünü ortaya koyan fikirleri yansıtması, hareketli kompozisyonu infografiğin dikkat çekiciliğini ve merak uyandıracak yapısını güçlendirmektedir. Bu amaç doğrultusunda sanatsal ve kurumsal infografik yarışmaları düzenlenmektedir.

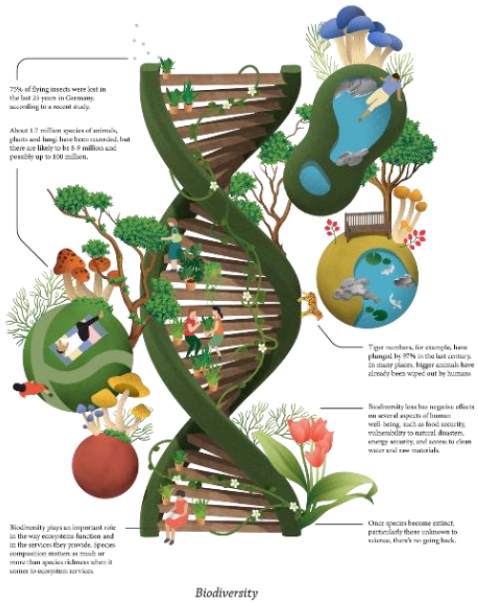

Fotoğraf (9): Komodo

Sosyal sorumlulukla yapılan infografiklerde dikkat çekiciliğin ve merak uyandırmanın yanı sıra toplumun sorunlara karşı daha duyarlı davranışlara yönlendirilmesi hedefi var olmalıdır. İzleyicinin duygularına etki etmesi, konu hakkında düşüncelerini yoğunlaştırıp, pozitif yönde harekete geçmesi için itici kuvvet sağlayan illüstrasyonlarla oluşturulan infografik tasarımların daha güçlü etkiye sahip olacağı düşünülmektedir. Son yıllarda insanları bu denli etkileyen ve sosyal sorumluluk kapsamında yapılan oldukça etkili illüstrasyonlarla oluşturulan sanat eserleri ve tasarımlar vardır. İnfografik çalışmalarında ise yeni yeni bu düşünceyle illüstrasyon temelli tasarımlar oluşturulmaya başlanmıştır.

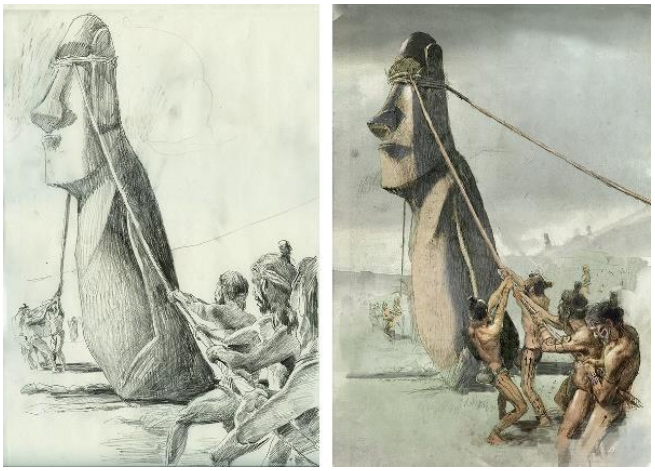
Fotoğraf (10): Mazakii

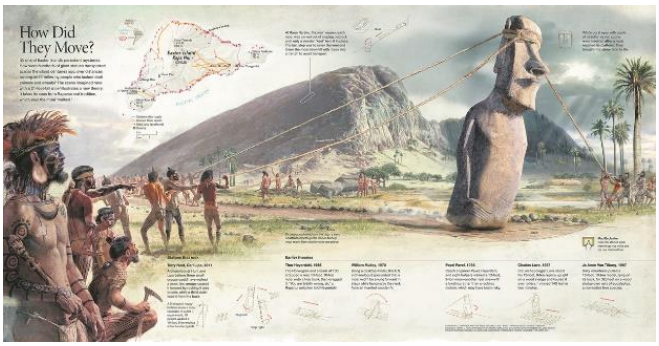
Fotoğraf (11): Mazakii

Üstte verilen örnek infografik tasarımlar bilgisayar destekli illüstrasyon tekniği ile yapılmıştır. Daha önceki zamanlarda yaygın olarak kullanılan piktogram temelli klasik infografik uygulamalarından farkı, açık olarak görülmektedir. Bu bağlamda dikkat çekici özellik artırılmaktadır. İllüstrasyonla oluşturulan infografik tasarımların izleyici üzerindeki etkisi güçlenmektedir. Görmekte olduğumuz infografik tasarımlar iklim değişikliğini, doğayı konu olarak ele almış ve insan anatomisiyle doğayı birleştiren illüstrasyonların bilgisayar ortamında yapılmasıyla oluşturulmuştur. İzleyicinin dikkatini cezbedecek, görsel çekiciliği yakalayarak bilgiyi okutmasına yönlendirecek, merakı uyandıracak etkiye sahip olabilmektedir. Tasarımcının hayal dünyasında sürrealist bir yaklaşım ile birbirinden farklı iki kavramı bir arada sunabilmek, illüstrasyonla bunu görsele aktarmak, basit şekillerle ve fotoğrafla elde edilemeyecek bir görsel elde etmenin yöntemi olmuştur. İzleyicilerin alışık olmadığı ve sıkıcılıktan uzak bir seyir süreci ile istenilen toplumsal mesajı rahatlıkla bilinçte yer edebilecektir. Davranışsal olarak olumlu yönde davranış isteğini oluşturacağı düşünülmektedir.

Günümüzde elde çizilen illüstrasyonlarla oluşturulmuş infografik tasarımlarda oldukça iyi isimler birbirinden güçlü tasarımlarla karşımıza çıkmaktadır. Fernando Bapsistanın çalışmalarına bakıldığında çeşitli bilim dallarında hazırlamış olduğu infografiklerde uzun süreçli çalışmalarının sonuçları görülmektedir. Verilmek istenen bilginin önemini ve kullanacağı görsellerin hikâyesel bütünlüğünü ayrıntılarıyla ele alan sanatçı, kafasında kurguladığı bilgi tasarımını karakalem olarak birkaç aşamada elle oluşturduktan sonra, elle boyama, maketlerini oluşturma, fotoğraflama veya bilgisayar ortamında ögeleri bir araya getirmeyle izleyicide bilgi aktarma sürecini görsel bir lezzete çevirmektedir.

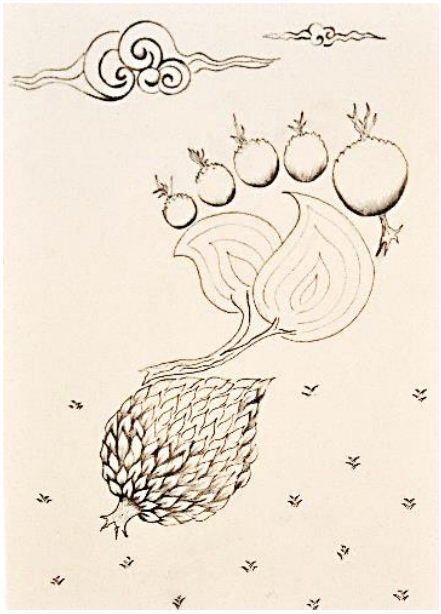

Fotoğraf (12): Fernando Bapsista tasarladığı infografiğin çizim aşaması

Fotoğraf (13): Fernando Bapsista

Aşağıda verilen infografik örneğinde ise elle çizim ile oluşturulmuş illüstrasyonlar kullanılmıştır. Bu tasarımlarda illüstrasyonun nedenli etkili bir araç olarak kullanılabildiğini görmekteyiz. Elle çizilen illüstrasyon bilgisayar programına taranarak alınmış ve photoshop programında boyanmıştır. Elde edilen renkli görselin üzerine vektörel programda yazılar yerleştirilmiştir. Minyatür sanatının temel alındığı çalışmada karbon ayak izinin minyatürleştirilmesine vurgu yapılarak konu pekiştirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca minyatür sanatının elde yapılması infografik tasarımının da elde yapılmasıyla örtüşmekte ve sunulduğu toplumun geçmiş sanatını yansıttığı ve hatırlattığı için dikkat çekiciliği artırdığı düşünülmektedir. Tasarımın elde yapılması minyatür sanatındaki özelliği tasarıma kazandırarak orijinal ve özgün olma değerini infografiğe kazandırmıştır.

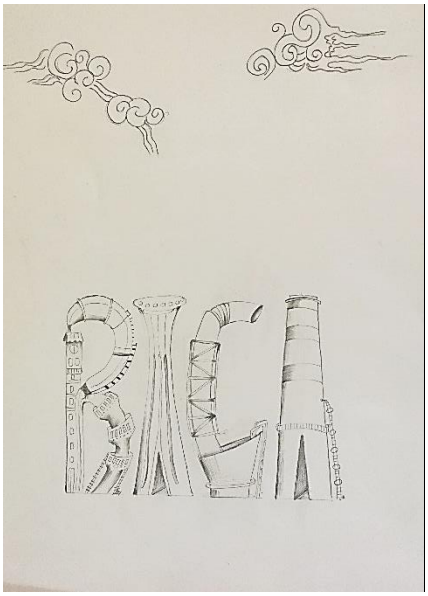

Fotoğraf (14): Işıl Nehir Yılmaz, " Minyatür Karbon Ayak İzim" elle çizim

Fotoğraf (15): Işıl Nehir Yılmaz, " Minyatür Karbon Ayak İzim"infografik

Bir diğer infografik ""‘ Baca Filtreleri"" tasarımında ilk düşünce olarak hava kirliliğinde en büyük faktör olan endüstriyelleşme ve buna bağlı olarak oluşan hava kirliliği temel konudur. İnsanlığın vazgeçemediği endüstrinin yapı taşlarından biri olan fabrikaların, havaya verdiği zararı en aza indirgemek için fabrika baca filtrelerine dikkat çekilmek istenmiştir. Bu bağlamda konuya farkındalık sağlanması ve daha dikkat çekici olması için baca kelimesini illüstrasyon tekniğinde tipografi oluşturularak tasarlanmaya çalışılmıştır. Görsel büyük kullanılıp, istenen baca filtresi kontrolü tipografi olarak büyük kullanılmış, baca yazısının üstüne daha küçük puntoda açıklayıcı metin yazılmıştır.

Fotoğraf (15): Işıl Nehir Yılmaz, " Baca Filtreleri" elle çizim

Fotoğraf (16): Işıl Nehir Yılmaz, " Baca Filtreleri" İnfografik

Soyut kavramların rahatlıkla işlenebildiği illüstrasyon çalışmalarıyla infografiğin estetik yönünün güçlenmesi sağlanabilmektedir. Bu durum, grafik tasarım uygulaması olan infografiğin gelişiminde büyük önem taşımaktadır.

IV. SONUÇ

Çalışmada infografik tasarımlarda, bilgiyle birlikte iletişim gücünü artıran ve toplumsal sorunlarda farkındalığı sağlayan yöntem olarak belirlenen illüstrasyonun etkileri incelenmiştir. İnfografik uygulamalar bilgiyi ve ya amaçlanan yönlendirmeleri hedef kitleye aktaran önemli grafik tasarım elemanı olarak diğer grafik tasarım ögelerine oranla daha yavaş gelişmektedir. Toplumsal hayattaki yeri ise henüz herkes tarafından tam anlamıyla bilinmemektedir. Afiş sanatına katkılarıyla, günümüzde afiş tasarımlarında oldukça yoğun kullanılan illüstrasyonların infografik tasarımlarda da kullanımının geliştirilmesi gerekliliği kaçınılmazdır. İllüstrasyonların etkisi geliştikçe, klasik tarzda tasarlanan infografik tasarımların da etki gücü zamanla azalacaktır. Özellikle bu çalışmada toplumun gitgide büyüyen sorunlarla mücadelesinde, edinilmesi gereken bilginin izleyicide yer etmesi, illüstrasyonların sağladığı duygusal tetikleme ile bireylerin farkındalılığın sağlanması hedeflenmiştir. Bilgiyi kavrayan bireyin, yaşadığı duygusal yoğunluğun sonucu olarak bu sorunların çözüm sürecinde yükleneceği role daha istekli bir biçimde zaman kaybetmeden bürüneceği düşünülmektedir. Ayrıca çalışma; farkındalık ve beğeni normlarının ölçülmesi, çözüm ve mücadele kapsamında geliştirilecek yeni çalışmalar için zemin olma niteliği taşıyacaktır. Bu kapsamda, ilerleyen zaman diliminde farkındalık ve sorumluluk alma durumlarına göre tanıtım, broşür, afiş, bilgilendirme reklamı vb. çalışmalara ışık tutacaktır. Konuya farkındalık sağlayarak, toplumsal sorunlar karşısında insanlığın bilinçlendirilmesine katkıda bulunulması düşünülmektedir.

LİTERATÜR:

1. Yılmaz, F., Göçen, S., Yardımcı, R., Toplumsal Sorunların Çözümünde Üniversitelerin Rolü, Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi Electronıc Journal Of Educatıon Scıences, 2017 Cilt.6 S.139
2. Türe, C., Küresel İklim Değişikliğinin Toplumsal Algısında Görsel Sanatların Rolü, Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Ekoloji Anabilim Dalı, Eskişehir – Türkiye, 2014, S. 17 : 19–35-226-228.
3. Dokuzlar B. K., Toplumsal Farkındalık İçingrafik Tasarım1, Sdü Art-E Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi Kasım/Aralık'15 Sayı:16
4. Denli S., Görsel İletişimde İnfografik, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal Of International Social Research Cilt: 9 Sayı: 42 Şubat 2016, S. 1477
5. Deliduman C., Çakmak S., Kültürel Afiş Uygulamalarında İllüstrasyon, İdil, 2017, Cilt 6, Sayı 29, S. 315
6. Çıtav N., Kültürler Arası İletişim Ve Afişte İllüstrasyon Kullanımı, T.C. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Tasarımı Ana Sanat Dalı Grafik Tasarımı Programı Yüksek Lisans Tezi, İstabnul, 2015, S. 33-37

Fotoğraflar:
Fotoğraf (1): http://www.hasanyalcin.com/- 21.11.2019
Fotoğraf (2): https://www.matbuu.com/blog/infografik-tasarim-nedir.html- 21.11.2019
Fotoğraf (3): https://www.domestika.org/- 22.11.2019
Fotoğraf(4):https://tr.pinterest.com/pin/686728643154048718/
Fotoğraf (5): Işıl Nehir Yılmaz
Fotoğraf (6): Kyabaş, T., Taşınmaz Kültür Varlıklarını Tanıtıcı Bilgilendirme Grafiklerinde Karşılaşılan Tasarım Sorunları Vesafranbolu İçin Uygulamalar, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2017, S. 45
Fotoğraf (7): https://www.trthaber.com/haber/-22.11.2019
Fotoğraf (8): https://tr.pinterest.com/pin/582160689308247137/- 22.11.2019
Fotoğraf (9): https://komodoplatform.com/ -22.11.2019
Fotoğraf (10-11): https://www.behance.net/mazakii- 22.11.2019
Fotoğraf (12-13): http://infografiknedir.com- 22.11.2019
Fotoğraf (14-15): Işıl Nehir Yılmaz
Fotoğraf (16-17): Işıl Nehir Yılmaz